

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
ELEKTROS SKYRIUS**

Teikti tarybos posėdžiui
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Renatas Pocius
Tarybos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas
Tarybos pirmininkė
Inga Žilienė

2019-10-18

**PAŽYMA
DĖL ELEKTROS ENERGIJOS SISTEMINIŲ PASLAUGŲ KAINOS 2020 METAMS
NUSTATYMO**

2019 m. spalio 18 d. Nr. O5E-536

Vilnius

I. Bendrosios nuostatos

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 11 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punktu, Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos nustatymo metodikos, patvirtintos Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2012 m. liepos 27 d. nutarimu Nr. O3-200 „Dėl Elektros energijos sisteminių paslaugų kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika), 2 punktu, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) nustato perdavimo sistemos operatoriaus LITGRID AB (toliau – Bendrovė) teikiamų elektros energijos sisteminių paslaugų kainą.

Vadovaujantis Elektros tinklų naudojimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-116 „Dėl Elektros tinklų naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 22 punktu, sisteminės paslaugas sudaro: aktyviosios galios, energijos balanso ir dažnio valdymas, reaktyviosios galios ir įtampos valdymas, avarių, sutrikimų prevencija ir jų likvidavimas. Vadovaujantis Taisyklių 46.1.5 papunkčiu avarių ir sutrikimų prevencijos priemonei priskirtinas izoliuotas elektros energetikos sistemos dalies darbas. Atsižvelgiant į tai bei, vadovaujantis Metodikos 6 punktu, į sisteminių paslaugų kainą įtraukiamos pirminio aktyviosios galios rezervo, antrinio aktyviosios galios rezervo ir tretinio aktyviosios galios rezervo išsigijimo sąnaudos, reaktyviosios galios ir įtampos valdymo bei avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugų teikimo sąnaudos.

II. Bendrovės pateikta informacija 2020 m. sisteminių paslaugų kainos nustatymui

Vadovaudamasi Metodikos 17 punktu, Bendrovė 2019 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. 19KONF-SD-113 „Dėl teikiamos informacijos 2020 m. sisteminių paslaugų kainai nustatyti“ (reg. Nr. R1-8204; toliau – Raštas) pateikė informaciją, reikalingą 2020 m. elektros energijos

sisteminių paslaugų kainai nustatyti, o 2019 m. spalio 1 d. raštu Nr. SD-5002 „Dėl 2020 metų sisteminių paslaugų kainos nustatymui reikalingos informacijos patikslinimo“ (reg. Nr. R1-9807; toliau – Raštas II) patikslino pateiktą informaciją.

1. Pirminio galios rezervo poreikis (Metodikos 7 punktąs)

Remiantis Bendrovės 2018 m. gegužės 23 d. raštu Nr. SD-1737 „Dėl rezervinės galios rinkos tyrimo duomenų pateikimo“ (reg. Nr. R1-4612) pateikta 2010 m. gruodžio 6 d. įsigaliojusia normatyvinio avarinio galios rezervo sutartimi Nr. SUT-196-10, pirminis galios rezervas teikiamas trečiųjų šalių visoje energetikos sistemos sinchroninėje zonoje, todėl Lietuvos perdavimo sistemos operatoriaus teritorijoje užsakomas pirminis galios rezervas 2020 m. lygus 0 MW. Vadovaujantis Metodikos 7 punktu ir atsižvelgiant į tai, kad Bendrovė šiai paslaugai įsigyti 2020 m. neprognozuoja sąnaudų, šios paslaugos sąnaudos nenustatomos.

2. Antrinio galios rezervo poreikis (Metodikos 8 punktąs)

Vadovaujantis Metodikos 17.2 papunkčiu, antrinio avarinio galios rezervo 2020 m. numatoma užsakyti vidutiniškai 400 MW per valandą. Bendrovės Raštu pateiktu vertinimu, šiai paslaugai įsigyti 2020 m. bus patiriamos 5,63 mln. Eur sąnaudos. Vadovaujantis Metodikos 8 punktu, siūlomos nustatyti šios paslaugos sąnaudos 2020 m. – 5,63 mln. Eur (arba 4,9 proc. mažesnes nei 2019 m.).

Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Komisijos 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. O3-274 „Dėl elektros energijos rezervinės galios rinkos tyrimo rezultatų“ AB „Ignitis gamyba“ (buvusi AB „Lietuvos energijos gamyba“; toliau – Gamintojas) pripažinta turinti didelę įtaką antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo paslaugų rinkoje, todėl Gamintojo padaliniui Kruonio hidroakumuliacinei elektrinei bus nustatoma antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo užtikrinimo paslaugos kainos viršutinė riba 2020 m.

Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 10 dalimi, gamintojų, kurių parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios kainos yra reguliuojamos, elektros energijos pardavimo ir rezervinės galios kainos ir (ar) nustatyta pajamų riba įsigalioja praėjus ne mažiau kaip 45 dienoms nuo jų paskelbimo, todėl kainos viršutines ribas Taryba nustatys iki 2019 m. lapkričio mėn. vidurio.

3. Antrinio nuokrypių galios rezervo poreikis (Metodikos 10 punktąs)

Vadovaudamasi Metodikos 17.3 papunkčiu, Bendrovė 2020 m. neprognozuoja antrinio nuokrypių galios rezervo sąnaudų, kadangi ši paslauga bus užtikrinama balansavimo aukcionu. Vadovaujantis Metodikos 10 punktu ir atsižvelgiant į tai, kad Bendrovė šiai paslaugai įsigyti 2020 m. neprognozuoja sąnaudų, šios paslaugos sąnaudos nenustatomos.

4. Tretinio aktyviosios galios rezervo poreikis (Metodikos 11 punktąs)

Vadovaujantis Metodikos 17.4 papunkčiu, tretinio aktyviosios galios rezervo 2020 m. numatoma užsakyti vidutiniškai 475 MW per valandą. Bendrovė 2019 m. rugsėjo 3 d. viešai paskelbė¹

¹ <https://www.litgrid.eu/index.php/naujienos-ir-ivykiai/naujienos/nustatytos-aktyviosios-galios-rezervu-apimty-2020-metams-11025>

2020 m. tretinio aktyviosios galios rezervo apimties skaičiavimus, kurie parengti vadovaujantis Aktyviosios galios rezervų apimčių nustatymo metodika, patvirtinta Bendrovės generalinio direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. IS114 „Dėl Aktyviosios galios rezervų apimčių nustatymo metodikos patvirtinimo“.

Pažymėtina, jog, vadovaujantis Taisyklių 33^{1.7} papunkčiu, Bendrovė organizuoja ir įvertina tretinio aktyviosios galios rezervo aukciono pasiūlymuose nurodytų elektros energijos gamybos įrenginių, prijungtų prie perdavimo ir skirstomųjų tinklų operatoriaus tinklo, atitiktį Bendrovės Tretinio aktyviosios galios rezervų aukciono reglamente (toliau – Reglamentas) nustatytiems kvalifikaciniams ir techniniams reikalavimams ir ne vėliau kaip iki einamųjų metų rugsėjo 30 d. viešai paskelbia tretinio aktyviosios galios rezervo aukciono rezultatus.

Bendrovė, vadovaudamasi Taisyklių 33^{1.1} papunkčiu, 2019 m. rugsėjo 16 d. raštu Nr. SD-4764 „Dėl tretinio aktyviosios galios rezervų aukciono reglamento“ (reg. Nr. R1-9203) pateikė Reglamentą viešai konsultacijai. Pažymėtina, jog, vadovaujantis Taisyklių 33^{1.1} papunkčiu, po įvykusios viešosios konsultacijos, Reglamentas taip pat turi būti suderintas raštu su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

Energetikos ministerija 2019 m. rugpjūčio 8 d. raštu Nr. 3-1406 „Dėl įsakymo projekto derinimo“ (reg. Nr. R1-10082) pateikė suinteresuotosioms šalims derinti Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. 1-116 „Dėl Elektros tinklų naudojimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas), kuriuo numatoma patobulinti Taisykles, pakoreguojant tretinio aktyviosios galios rezervo aukciono rengimo tvarką. Atsižvelgdama į tai, kad šiuo metu Taisyklių nuostatos numato dviejų tipų tretinio aktyviosios galios rezervo paslaugų aukcionus, kurių viename numatytas paslaugos tiekėjo įrenginių prisijungimo prie 330 kV elektros energijos perdavimo tinklo reikalavimas, Energetikos ministerija Projektu siekia dviejų tipų aukcioną keisti vienu aukcionu ir taip didinti tretinio aktyviosios galios rezervo aukciono efektyvumą, skatinti konkurenciją tarp aukciono dalyvių, kurti prielaidas taupyti lėšas, skirtas tretinio galios rezervo paslaugos teikimui. Atitinkamai, tretinio aktyviosios galios rezervo aukcionas 2020 metams bus organizuojamas po Taisyklių pakeitimo.

Taip pat pažymėtina, jog Taryba 2019 m. spalio 18 d. raštu Nr. R2-(RPS)-2550 „Dėl elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos pakeitimo projekto derinimo“ viešajai konsultacijai pateikė Elektros energijos kainos ir rezervinės galios paslaugų kainų užtikrinimo metodikos, patvirtintos Komisijos 2012 m. rugsėjo 14 d. nutarimu Nr. O3-229 „Dėl Elektros energijos kainos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Rezervų metodika) pakeitimo projektą (toliau – Projektas II), kuriuo siekiama reglamentuoti, jog asmens, teikiančio tretinio aktyviosios galios rezervo ir užtikrinančio įtampų valdymą 330 kV perdavimo tinkle paslaugą, šios paslaugos kainos viršutinė riba būtų nustatoma mažiausių sąnaudų principu, įvertinus visus šios paslaugos techninius reikalavimus atitinkančius asmens įrenginius.

(konfidenciali informacija)

Be kita ko, vadovaujantis Energetikos ministerijos 2019 m. spalio 18 d. raštu Nr. (7.5-09)3-1459 „Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto teikimas“ pateiktu viešajai konsultacijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimo Nr. 1354 „Dėl Suskystintų gamtinių dujų terminalo būtinojo kiekio teikimo ir gamtinių dujų vartojimo pajėgumų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (reg. Nr. TAIS sistemoje 19-12234) (toliau – Projektas III), kuriuo siūloma reglamentuoti, kad jeigu gamintojas teikia rezervinės galios užtikrinimo paslaugą naudodamas daugiau negu vieną

įrenginį, prijungtą toje pačioje gamtinių dujų pristatymo vietoje, vartojimo pajėgumai nustatomi atsižvelgiant į didesnės galios įrenginio instaliuotą galią, siūloma į 2020 metų sisteminių paslaugų biudžetą įtraukti (*konfidenciali informacija*).

5. Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslaugos poreikis (Metodikos 12 punktas)

Vadovaujantis Metodikos 17.5 papunkčiu, prognozuojamas įtampos valdymo poreikis ateinantiems metams sudaro 250 200 MVarh reaktyviosios galios kompensavimui per metus, t. y. 2 502 val. po 100 MVar. Bendrovės Raštu pateiktu vertinimu, šiai paslaugai įsigyti bus patiriamos 2,940 mln. Eur sąnaudos (arba 5,4 proc. didesnes nei 2019 m.).

6. Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugų bei Izoliuoto darbo paslaugos poreikis (Metodikos 13 punktas)

Vadovaujantis Metodikos 17.6 papunkčiu, pagal Bendrovės pateiktą informaciją, avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugoms įsigyti 2020 m. bus patiriamos 0,150 mln. Eur sąnaudos (arba 39,8 proc. mažesnes nei 2019 m.).

Taip pat pažymėtina, jog, vadovaujantis Taisyklių 46.1.5 papunkčiu, izoliuotas elektros energetikos sistemos dalies darbas priskirtinas avarių, sutrikimų prevencijos paslaugoms.

Bendrovė Rašte nurodė, jog remiantis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo 8 straipsniu, siekiant užtikrinti pasirengimą izoliuotam Lietuvos elektros energetikos sistemos darbui avariniais atvejais iki sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu, privalo būti užtikrintos avarių, sutrikimų prevencijos ir likvidavimo sisteminės paslaugos, kurių poreikį kiekvieniems kalendoriams metams nustato Bendrovė ir tarp kurių turi būti įtraukta parengtis užtikrinti izoliuotą elektros energetikos sistemos darbą, ir kurios būtinos elektros energetikos sinchronizacijai įgyvendinti. (*konfidenciali informacija*)

1 lentelė. (*konfidenciali informacija*)

Pažymėtina, jog vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 67 straipsnio 1¹ dalimi, gamintojų, kurie teikia šias sistemines paslaugas – izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo – kainos nereguliuojamos, išskyrus atvejus, kai perdavimo sistemos operatorius gauna pasiūlymą teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas tik iš vieno gamintojo ar kelių gamintojų, kurie yra susiję asmenys, arba kai elektros energetikos sistemos veikimui užtikrinti yra reikalingi visų gamintojų, galinčių teikti tretinį aktyviosios galios rezervą ir izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas, elektros energijos generavimo pajėgumai, ir atveji, kai perdavimo sistemos operatorius informuoja gamintoją ir Tarybą, kad gamintojas su perdavimo sistemos operatoriaus nurodytu elektros energijos gamybos įrenginiu turi teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas.

Atkreiptinas dėmesys, jog Rinkų tyrimo rezultatų nutarimo 6.2 papunktyje reglamentuota, kad tuo atveju, kai iki tretinio aktyviosios galios rezervu, skirto antrinio avarinio aktyviosios galios rezervu atkūrimui, paslaugos aukciono pradžios, elektros energijos perdavimo sistemos operatorius

paskelbia, kad bus užsakomi papildomi izoliuoto darbo paslaugą galinčių teikti elektros energijos gamintojų pajėgumai, o izoliuoto darbo paslaugos kainos teisės aktų nustatyta tvarka nebūtų reguliuojamos arba teisės aktų nustatyta tvarka izoliuoto darbo paslaugos kainos būtų grįstos visišku izoliuoto darbo paslaugos sąnaudų padengimu, ir šių paslaugų teikimui būtų reikalingi visų gamintojų, galinčių teikti tretinio aktyviosios galios rezervo, skirto antrinio avarinio aktyviosios galios rezervo atkūrimui, ir izoliuoto darbo paslaugas, pajėgumai, ūkio subjektai dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo turi galimybes nustatyti nepagrįstas (pernelyg dideles) kainas tretinio aktyviosios galios rezervo, skirto avarinio aktyviosios galios rezervo atkūrimo, rinkoje, todėl šių elektros energijos rezervinės galios paslaugų kainų viršutinės ribas Taryba turėtų nustatyti Rezervų metodikoje nustatyta tvarka.

(konfidenciali informacija)

Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog Projektu II siekiama reglamentuoti, jog asmuo, kuris teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugą, turi teisę investicijų grąžą gauti iš elektros energijos rinkoje parduotos elektros energijos. Be kita ko, asmens gautos investicijų grąžos parduodant pagamintą elektros energiją, korekcijos nėra atliekamos. Kintamos sąnaudos ir gautos pajamos iš elektros energijos gamybos nepriskiriamos reguliuojamai izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo paslaugai.

(konfidenciali informacija)

Taip pat pažymėtina, jog, Tarybos 2018 m. spalio 19 d. viešojo posėdžio protokolo Nr. O2E-50 1 punktu, Elektros skyriui pavesta, nustatant 2020 m. sisteminių paslaugų biudžetą, įvertinti Komisijos 2017 m. gruodžio 21 d. viešojo posėdžio protokolu Nr. O2E-56 nurodytas per 2018 m. susidariusias nepadengtas pagal reguliuojamų paslaugų sąnaudų apskaitą priskirtinas Gamintojo padalinio Lietuvos elektrinės 7 bloko netiesiogines išlaikymo ir konservavimo sąnaudas, t. y. **5,06 mln. Eur**, nurodytas Gamintojo 2019 m. gegužės 21 d. raštu Nr. SD-411 „Dėl 2018 m. reguliuojamos veiklos ataskaitų su nepriklausomo audito išvada pateikimo“ (reg. Nr. R1-6622; toliau – Gamintojo ataskaitos) pateiktose ataskaitose.

Taip pat pažymėtina, jog Tarybos Dujų ir elektros departamento Rinkos plėtros ir stebėsenos skyriaus 2018 m. spalio 17 d. pažymoje Nr. O5E-266 „Dėl elektros energijos sisteminių paslaugų kainos 2019 metams nustatymo“ nurodyta, jog netiesioginės sąnaudos, skirtos Gamintojo padalinio Lietuvos elektrinės 7 ir 8 blokų išlaikymui, nebuvo įtraukiamos į 2019 m. sisteminių paslaugų biudžetą ir perkeliamos į 2020 metus. Komisijos 2018 m. spalio 19 d. viešojo posėdžio protokolo Nr. O2E-50 2 punkte nurodyta, jog atsižvelgiant į Gamintojo 2018 m. spalio 17 d. raštą Nr. SR_2018-181, pavesti Elektros skyriui, nustatant 2020 m. sisteminių paslaugų biudžetą, įvertinti Gamintojo padalinio Lietuvos elektrinės 7-8 blokams pagal reguliuojamų paslaugų sąnaudų apskaitą priskirtinas 2019 metais šių blokų išlaikymo ir konservavimo bei neįtrauktas tiesiogines ir netiesiogines sąnaudas, skirtas Baltijos šalių izoliuoto darbo bandymui atlikti 2019 m. Atsižvelgiant į tai, į 2020 m. sisteminių paslaugų biudžetą įtraukiamos Gamintojo 2019 m. patirtos **7,66 mln. Eur** sąnaudos, kurias sudaro netiesioginės išlaikymo sąnaudos, priskirtinos Gamintojo padalinio Lietuvos elektrinės 7 ir 8 blokams.

(konfidenciali informacija)

Bendrovė Rašte taip pat pažymėjo, jog Lietuvos elektros energetikos sistemai veikiant izoliuoto darbo režimu su visais esamais generatoriais ir dviem nuolatinės srovės keitikliais, sistemos patikimumas užtikrinant rezervinių galių prieinamumą pagal N-1 kriterijų ir neatjungiant vartotojų gali būti garantuojamas tik 54 % laiko per metus. Siekiant užtikrinti 100 % laiko Lietuvos elektros energetikos sistemos parengtį veikti avariniu režimu didžiausio trikdžio sistemoje atveju būtinas

vartotojų atjungimas pagal Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus sąlygas ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarkos aprašą, patvirtintą Energetikos ministro 2010 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1-121 „Dėl Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus sąlygų ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

7. Kitos papildomos (veiklos ir investicijų grąžos) sąnaudos (Metodikos 14 punktas)

Vadovaujantis Metodikos 17.7 papunkčiu, Bendrovė Rašte nurodė, jog visų Bendrovės teikiamų reguliuojamos veiklos paslaugų veiklos sąnaudos įtraukiamos į elektros energijos perdavimo paslaugos kainos viršutinės ribos skaičiavimą², todėl papildomų kitų paslaugų, priskirtinų pagal Bendrovės reguliavimo apskaitos sistemos aprašą, Bendrovė siūlo nenumatyti.

8. Planuojamas perduoti elektros energijos kiekis (Metodikos 17.8 papunktis)

Vadovaujantis Metodikos 17.8 papunkčiu, Bendrovė nurodė, kad 2020 m. planuojamas perduoti elektros energijos kiekis, kuriam taikytini mokėjimai už elektros sisteminės paslaugas, sudarys 11 111 mln. kWh, t. y. planuojamas perduoti elektros energijos kiekis, kuriam taikytini mokėjimai už elektros energijos sisteminės paslaugas – 10 611 mln. kWh, o vartotojų, turinčių savus generacijos šaltinius planuojamas gamybos kiekis, kuriam reikės užtikrinti sisteminės paslaugas iš tinklo – 500 mln. kWh.

9. Skirtumo tarp prognozuotų surinkti ir faktiškai surinktų lėšų už sisteminių paslaugų teikimą praėjusiais kalendoriniais metais apskaičiavimas (Metodikos 16.2 papunktis)

Vadovaudamasi Metodikos 16.2 papunkčiu, Taryba nustato sisteminių paslaugų kainą įvertinusi skirtumą tarp prognozuotų surinkti ir faktiškai surinktų lėšų už sisteminių paslaugų teikimą praėjusiais kalendoriniais metais, o vadovaudamasi Metodikos 7.4, 9.4, 10.4, 11.4, 12.4, 13.2 ir 14.2 papunkčiais, Taryba nustato sisteminių paslaugų kainą įvertinusi skirtumą tarp faktiškai patirtų sąnaudų ir Tarybos nustatytų sąnaudų teikiant šiuose Metodikos papunkčiuose nurodytas sisteminės paslaugas per praėjusius kalendorinius metus.

Nustatant skirtumą tarp prognozuotų surinkti ir faktiškai surinktų lėšų ir faktiškai patirtų sąnaudų ir Tarybos nustatytų sąnaudų per praėjusius kalendorinius metus buvo atsižvelgta į Bendrovės pateiktoje audituotoje 2018 metų Elektros energetikos įmonės pajamų ir sąnaudų ataskaitoje, per Tarybos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą, nurodytas faktines 2018 m. sisteminių paslaugų pajamas ir sąnaudas, kurios priskirtos vadovaujantis Aprašo reikalavimais (žr. 2 lentelę).

2 lentelė. Skirtumo tarp prognozuotų surinkti ir faktiškai surinktų lėšų ir faktiškai patirtų sąnaudų ir Tarybos nustatytų sąnaudų per 2018 metus apskaičiavimas, mln. Eur

	Rodikliai	mln. Eur
1.	Nustatyta pajamų už sisteminių paslaugų teikimą 2018 m.	56,599

² Tarybos Dujų ir elektros departamento Elektros skyriaus 2019 m. spalio 1 d. pažymoje Nr. O5E-438 „Dėl LITGRID AB perdavimo paslaugos kainos viršutinės ribos 2020 metams perskaičiavimo“.

2.	Faktiškai surinkta lėšų už sisteminių paslaugų teikimą 2018 m.	59,058
3.	Bendrovė faktiškai surinko daugiau lėšų nei buvo prognozuota 2018 m. (2. – 1.)	2,459
4.	Nustatyta sąnaudų už sisteminių paslaugų teikimą 2018 m.	57,996
5.	Faktiškai patirtos sisteminių paslaugų teikimo sąnaudos 2018 m.	59,692
6.	Bendrovė faktiškai patyrė daugiau sąnaudų nei buvo nustatyta 2018 m. (5. – 4.)	1,696
7.	2020 m. sisteminių paslaugų biudžete įvertinama (3-6):	-0,763

10. Elektros energijos sisteminių paslaugų sąnaudų skaičiavimas (Metodikos 15 punktas)

Bendrovės sisteminių paslaugų kainos apskaičiavimas 2020 m. pateikiamas 3 lentelėje.

3 lentelė. Bendrovės sisteminių paslaugų kainos apskaičiavimas 2020 m.

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	Nustatyta				Siūloma nustatyti
			2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
1.	Antrinio avarinio galio rezervu užtikrinimo paslauga						
1.1.	Kiekis	MW	400	400	400	400	400
1.2.	Kaina	Eur/MW/h	0,82	-	-	-	-
1.3.	Pirkimo sąnaudos	mln. Eur	2,873	5,2	5,53	5,92	5,63
2.	Antrinio galios rezervu nuokrypiams reguliuoti užtikrinimo paslauga						
2.1.	Kiekis	MW	25	19	21	21	16
2.2.	Kaina	Eur/MW/h	0	0	0	0	0
2.3.	Pirkimo sąnaudos	mln. Eur	0	0	0	0	0
3.	Tretinio galios rezervu užtikrinimo paslauga						
3.1.	Kiekis	MW	505	484	483	520	475
3.2.	Kaina	Eur/MW/h	6,47	-	11,63	11,93	-
3.3.	Pirkimo sąnaudos	mln. Eur	28,6	32,2	49,207	54,33	(konfidenciali informacija)
3.3.1.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
3.3.2.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
3.3.3.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
3.3.4.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
3.3.5.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
4.	Reaktyviosios galios ir įtampos valdymo paslauga						
4.1.	Kiekis	Val.	1560	2500	2565	2820	2502
4.2.	Kaina (4.3./4.1.)	Eur/val.	793,6	787	998	989	1175
4.3.	Pirkimo sąnaudos	mln. Eur	1,238	1,967	2,560	2,789	2,940
5.	Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslauga bei 2019 m. izoliuoto darbo bandymo sąnaudos						
5.1.	Avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugos sąnaudos	mln. Eur	0,241	0,239	0,249	0,249	0,150
5.2.	2019 m. izoliuoto darbo bandymo sąnaudos	mln. Eur	-	-	-	7,113	-
5.3.	2020 m. izoliuoto darbo sąnaudos	mln. Eur	-	-	-	-	(konfidenciali informacija)

5.3.1.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
5.3.2.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
5.3.3.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
5.3.4.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
5.3.5.	(konfidenciali informacija)	mln. Eur	(konfidenciali informacija)				
5.3.6.	2018 m. spalio 19 d. viešojo posėdžio protokolo Nr. O2E-50 1 punktas	mln. Eur	-	-	-	-	5,06
5.3.7.	2018 m. spalio 19 d. viešojo posėdžio protokolo Nr. O2E-50 2 punktas	mln. Eur	-	-	-	-	7,66
6.	Kitos papildomos sąnaudos						
6.1.	Veiklos ir investicijų grąžos sąnaudos, priskirtos vadovaujantis Aprašo reikalavimais	mln. Eur	0	0	0,45	-	-
7.	Papildomų paslaugų pirkimo sąnaudos iš viso	mln. Eur	32,952	39,606	57,996	70,401	78,157
8.	Skirtumas tarp prognuozuotų surinkti ir faktiškai surinktų lėšų	mln. Eur	0,447	-0,303	-1,651	-2,763	-2,459
9.	Skirtumas tarp faktiškai patirtų sąnaudų ir Tarybos nustatytų sąnaudų	mln. Eur	0,469	-0,142	0,536	1,195	1,696
10.	Komisijos 2014 m. spalio 17 d. nutarimu Nr. O3- 850 mažintina suma	mln. Eur	-4,569	-	-	-	-
11.	2016 m. liepos mėn. susidarantis skirtumas tarp surinktinių pajamų ir patiriamų sąnaudų	mln. Eur	-0,565	-	-	-	-
12.	Koregavimas dėl 2015 m. skirtumo įvertinimo 2017 m. sisteminių paslaugų biudžete	mln. Eur	-	-	0,322	-	-
13.	Iš viso sisteminių paslaugų sąnaudos (7.+8.+9.+10.+11.+12.)	mln. Eur	28,406	39,767	56,559	68,833	77,394
14.	Numatomas pateikti elektros energijos kiekis vartotojams	GWh	9927	10112	10688	11196	11111
15.	Sisteminių paslaugų kaina (13. / 14.) *100	ct/kWh	0,273	0,393	0,529	0,615	0,697

Apskaičiuota sisteminių paslaugų kaina 2020 m. lygi **0,697 ct/kWh**, t. y. 0,082 ct/kWh, arba 13,4 % didesnę, lyginant su 2019 m. nustatyta sisteminių paslaugų kaina, kuri lygi 0,615 ct/kWh.

11. Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo (toliau – VIAP aprašas), 7.4 papunktyje nustatytos paslaugos biudžeto

Pažymėtina, jog Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 4 punkte reglamentuota, jog viena iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje – elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytose elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti. Pažymėtina, jog šios pažymos rengimo metu nėra priimtas Vyriausybės nutarimas dėl VIAP aprašo 7.4 papunkčio paslaugos nustatymo 2020 m., tačiau įvertinus Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“, 29 punkte nurodytus bei gautus dokumentus ir kitą turimą informaciją, 2020 metais šios paslaugos apimtis lygi 0 MW.

III. Baigiamosios nuostatos

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Elektros skyrius siūlo Tarybai nustatyti sisteminių paslaugų kainą 2020 metams – 0,697 ct/kWh be PVM.

PRIDEDAMA. Nutarimo „Dėl elektros energijos sisteminių paslaugų kainos 2020 metams nustatymo“ projektas, 1 lapas.

Elektros skyriaus vyresn. specialistė

Milda Budreckaitė

Į posėdį kviečiami:

1. Energetikos ministerijos atstovai.
2. LITGRID AB atstovai.